

Očima druhých: Syrské rodiny zachycují svůj život, vzdělávání a naději ve videích

3.6.2026 - | Člověk v tísni

Před několika měsíci jsme poprosili rodiny Salwy, Aidy, Aminy a Mohammeda, aby zdokumentovaly svůj každodenní život v severní Sýrii pouze za pomoci mobilních telefonů. Po několik týdnů natáčeli momenty, které tvoří jejich každodenní realitu, a skrze své vlastní oči nás nechali nahlédnout do svých domovů.

Záběry nejsou technicky dokonalé. Ale právě to činí tyto nahrávky tak působivými. Jsou upřímné, intimní a nefiltrované, díky čemuž nabízejí vzácný pohled na život v zemi, která už téměř 14 let čelí válce.

Každá rodina má svůj vlastní příběh, a přesto jejich zkušenosti sdílejí několik důležitých poselství.

Krise zdaleka neskončila. Rodiny po celé zemi nadále prokazují pozoruhodnou odolnost a odhodlání, ale mnozí to sami nezvládnou. Neutuchající solidarita a podpora zůstávají nezbytné pro ochranu důstojnosti, bezpečí a budoucnosti milionů lidí.

Celá jedna generace dětí v Sýrii vyrostla v podmínkách, kdy nepoznala nic jiného než válku. Žádné dítě mladší 15 let nezažilo život v míru. Smrt, vysídlení, ztráta a nejistota se staly součástí každodenního života a mnoho dětí strávilo roky mimo školu kvůli chudobě, vysídlení nebo nedostupnosti vzdělání.

Dočasná vzdělávací centra, která jsme zřídili díky financování z Evropské unie, poskytují mnohem více než jen vzdělání. Nabízejí dětem bezpečné místo, kde se mohou učit, navazovat přátelství, hrát si a znovu objevovat naději, sny a pocit normality.

Prostřednictvím svých telefonů zachytily rodiny Salwy, Aidy, Aminy a Mohammeda malé, hluboce lidské okamžiky, které nás všechny spojují – vaření jídla, nákup potravin, péči o děti, úklid, učení, smích a společné hry. Okamžiky, které se mohou zdát obyčejné, ale uprostřed nejistoty nesou mimořádný význam.

Toto jsou jejich příběhy.

Aida: Síla jedné matky v Sýrii

Aida žije v Mazerlii, na předměstí Mambidže v severní Sýrii, kde se sama stará o své dvě děti a synovce. Jako jediná živitelka rodiny denně bojuje o zajištění i těch nejzákladnějších potřeb. Podobně jako mnoho dalších rodin v této oblasti žijí v těžkých podmínkách, často bez spolehlivého přístupu k elektřině, čisté vodě nebo stabilnímu příjmu. Jídlo často kupují na dluh, večery tráví ve tmě a během zimy neustálé hledání paliva pro vytopení domova.

Pro Aidiny děti dětství definovala válka a nejistota. Donedávna neměly přístup ke vzdělání, ale Dočasné vzdělávací centrum, které jsme zřídili díky finanční podpoře Evropské unie, jim dalo šanci vrátit se k učení a znovu nalézt naději a šanci na lepší budoucnost. Navzdory útrapám však momenty radosti přetrvávají – děti hrající si venku, zimní sněžení nebo rodina, která se na konci dne sejde u

společného jídla.

Saja: Jak si díky učení udržet sny

Saja žije se svými rodiči a třemi sourozenci v Mazerlii, kde rodina po letech války bojuje s chudobou a těžkými životními podmínkami. Společně obývají malý jednopokojový domek a jejich každodenní život se točí kolem domácích prací, péče o mladší sourozence a snahy přečkat drsné zimy. Zatímco se její matka Salwa snaží zabezpečit rodinu z omezených zdrojů, Saja pomáhá s vařením, úklidem, praním a nošením vody. Její otec, oslabený nemocí, opravuje věci v domácnosti, kdykoliv mu to síly dovolí.

Navzdory těmto výzvám je Sajiin život naplněn také učním a nadějí. Navštěvuje Dočasné vzdělávací centrum, které jsme zřídili díky financování z Evropské unie; tam se učí číst, počítat a mluvit anglicky, ale také si užívá hry a aktivity s ostatními dětmi. Pro Saju představuje vzdělání víc než jen vědomosti – je to šance snít o lepší budoucnosti.

Amina: Vyrůstání daleko od domova s nadějí v srdci

Devítiletá Amina žije se svou rodinou ve stanu poblíž Rakky v severní Sýrii. Přestože její rodina pochází z malé vesnice ve venkovské oblasti guvernérátu Homs, Amina ji nikdy neviděla – válka je vyhnala z domova už před téměř 14 lety. Dnes rodina čelí každodenním útrapám, bojuje s chudobou, nestabilní prací a drsnými životními podmínkami. Amina pomáhá s nošením vody, obstaráváním chleba, vařením i mytím nádobí, a přesto si stále nachází čas na hraní a radosti dětství.

Stejně jako mnoho jiných syrských dětí, i několik Amininých starších sourozenců přišlo o roky vzdělávání kvůli vysídlení a finanční tísní. Amina nyní navštěvuje Dočasné vzdělávací centrum, které jsme zřídili díky financování z Evropské unie. Vzdělání jí zde nabízí nejen vědomosti, ale také naději, stabilitu a šanci představit si jinou budoucnost.

Mohammed: Zachycení dětství a naděje po válce

Mohammed využil svůj mobilní telefon k dokumentaci každodenního života svých dětí v severní Sýrii. Ačkoliv konec války přinesl naději na klidnější budoucnost, každodenní realita zůstává pro mnoho rodin extrémně náročná. Stovky tisíc lidí stále žijí ve stanech nebo provizorních obytných buňkách poté, co byly jejich domovy během let konfliktu zničeny.

Navzdory těžkostem jde život dál. Děti pomáhají rodičům s domácími pracemi a péčí o mladší sourozence, a přitom stále nacházejí radost v prostých hrách venku. Dočasná vzdělávací centra, která jsme zřídili díky financování z Evropské unie, poskytují mnohem více než jen vzdělání – nabízejí dětem bezpečné místo, kde se mohou učit, navazovat přátelství, hrát si a znovu začít snít o budoucnosti.

Člověk v tísní

Od roku 2013 podporuje organizace Člověk v tísní vzdělávání v Sýrii a vytváří bezpečná a inkluzivní místa pro výuku dětí zasažených konfliktem. Rekonstruujeme školy nebo stavíme nové učebny v oblastech s omezeným přístupem ke vzdělání. Tyto prostory jsou navrženy s ohledem na bezpečnost, přístupnost a duševní pohodu, včetně podpory pro dívky a děti se zdravotním postižením. Zároveň učitelé absolvují školení, mentoring a dostávají finanční podporu, aby mohli efektivně vyučovat i v krizových podmínkách.

Studenti jsou pravidelně hodnoceni, aby byly identifikovány jejich potřeby. Programy šité na míru –

jako jsou doučování, zrychlené učení a kurzy základní čtenářské a matematické gramotnosti – pomáhají dětem vrátit se do škol a pokračovat ve vzdělávání. Mnohým se daří úspěšně přejít do formálního školského systému. Klíčové je zapojení komunity: rodiče, pečovatelé a učitelé spolupracují na podpoře učení a blaha dětí, zatímco rodičovská setkání pomáhají rodinám lépe podporovat rozvoj jejich dětí a zvládat stres.

Evropská unie v Sýrii

Společně se svými členskými státy je Evropská unie největším dárcem humanitární pomoci pro Sýrii. Humanitární pomoc EU se zaměřuje na řešení naléhavých život zachraňujících potřeb a zároveň podporuje včasnou obnovu zlepšováním přístupu k základním službám pro zranitelné obyvatelstvo. Evropská unie pevně stojí za obhajobou práva každého dítěte v Sýrii na vzdělání.

O civilní ochraně a humanitární pomoci EU

Evropská unie a její členské státy patří k předním světovým dárcům humanitární pomoci. Poskytování pomoci je vyjádřením evropské solidarity s lidmi v nouzi po celém světě. Jejím cílem je zachraňovat životy, předcházet lidskému utrpení a zmírňovat jej, a chránit celistvost a lidskou důstojnost obyvatel postižených katastrofami a krizemi způsobenými člověkem. Prostřednictvím Generálního ředitelství pro evropskou civilní ochranu a operace humanitární pomoci pomáhá Evropská unie každoročně milionům lidí zasažených konflikty a katastrofami. S ústředím v Bruselu a globální sítí terénních kanceláří poskytuje EU pomoc nejzranitelnějším lidem výhradně na základě humanitárních potřeb.

Autor: Petr Štefan, Veronika Gabrielová, Ghilan Abokasrah, Ahmad Al Nazal, Člověk v tísni

<https://www.clovekv tisni.cz/ocima-druhych-syrske-rodiny-zachycuji-svuj-zivot-vzdelavani-a-nadeji-ve-videich-13497gp>